

زمان بندی تمرینات ورزشی

periodization of sport
training

تمرین چیست ؟

- تمرین فرایندی منظم و سازمان یافته است که طی آن تمرینات ورزشی به صورت مکرر ، تدریجی و فزاینده انجام می شود و توانایی فرد را برای رسیدن به عملکردی مطلوب و بهینه افزایش می دهد .

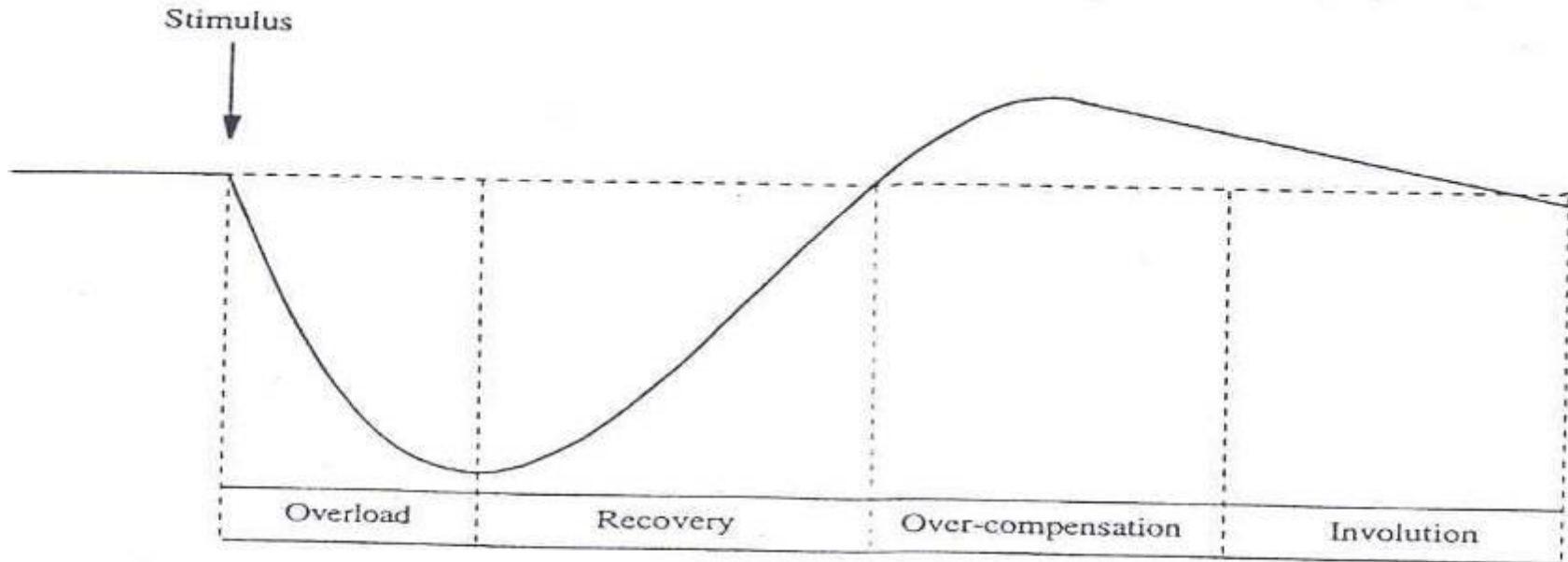
اهداف تمرین

• اهداف کلی تمرین عبارتند از :

- ۱- رشد جسمانی و همه جانبه : توسعه قدرت ، استقامت ، سرعت ، انعطاف پذیری ....
- ۲- رشد جسمانی ویژه ورزش
  - عوامل تکنیکی
  - عوامل تاکتیکی
  - جنبه های روانشناختی
  - قابلیت تیمی
  - عوامل مربوط به سلامتی
  - پیش گیری از آسیب دیدگی

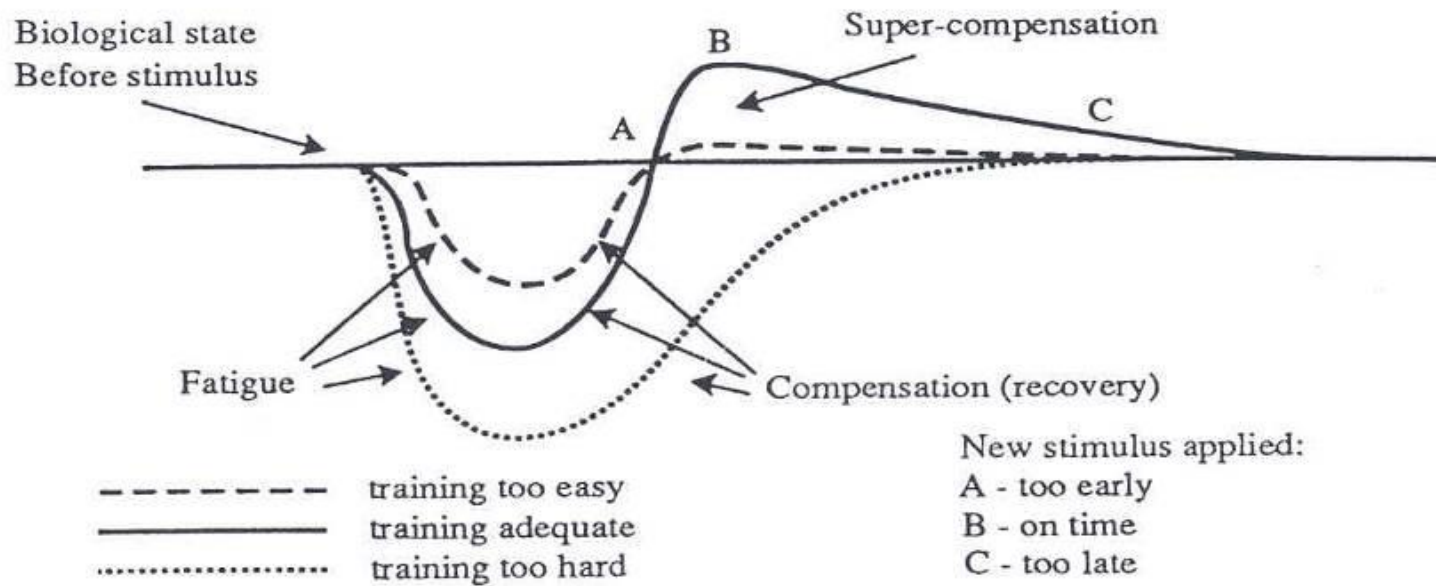
چرخه فرا جبرانی در تمرین

- تمرین باعث بر هم خوردن هموستاز بدن و افزایش خستگی می شود
- پس از تمرین ، و در بین جلسات تمرین منابع بیوشیمیایی بدن نه تنها باز سازی بلکه به فراتر از سطوح طبیعی میرسند .
- در صورت عدم وارد کردن محرک دیگر در زمان مناسب سود مندیهای بدست آمده کاهش می یابد

شکل ۴. شکل بیش جبرانی پس از تمرین (منبع ۷)

- تغییر در بیش جبرانی بستگی به نوع و شدت تمرین دارد (پس از تمرین هوازی ۶ تا ۸ ساعت ، پس از تمرین شدید قدرتی ۳۶ تا ۴۸ ساعت)
- قدرت محرک های مختلف تاثیر مستقیمی بر واکنش بدن به تمرین دارد .

شکل ۵. بارهای تمرینی موثر و غیرموثر (منبع ۸)

برنامه ریزی برای تمرین و رقابت

• اصول پایه برنامه ریزی در تمرین

- برنامه ریزی باید با تجزیه و تحلیل موقعیت واقعی ، نتایج ورزشکار ، ارزیابی ها و ... انجام شود .
- **مدون و بر اساس حقایق کمی**
- اهداف و مقاصد روشن و مشخص
- **در نظر گرفتن نیاز ها و منابع (تعداد ورزشکار ، وسایل ، زمینه قبلی)**
- داشتن مبنای علمی (فیزیولوژی ، روانشناسی ، بیومکانیک و ...)
- **انعطاف پذیری و تغییرات مداوم بر اساس بازخورد (کنترل و ارزیابی)**
- هماهنگی چرخه های کوتاه مدت با اهداف بلند مدت تمرین

انواع برنامه های تمرینی

- برنامه استراتژیک (۸ تا ۱۰ سال)
- برنامه طولانی مدت (۲ تا ۴ سال ، آمادگی برای المپیک)
- برنامه سالانه (Annual Training Plane)
  - مرحله انتقال (خارج از فصل)
  - مرحله آمادگی
  - مرحله رقابت

طراحی برنامه تمرین

• مهمترین مسئله برای مربی فرایند طراحی برنامه تمرین است .

- مربی چگونه تمرینات سالانه را طرح ریزی کند ؟

- چه عواملی اهمیت تمرین را تعیین می کنند ؟

- اصول طراحی جلسات تمرین چگونه است ؟

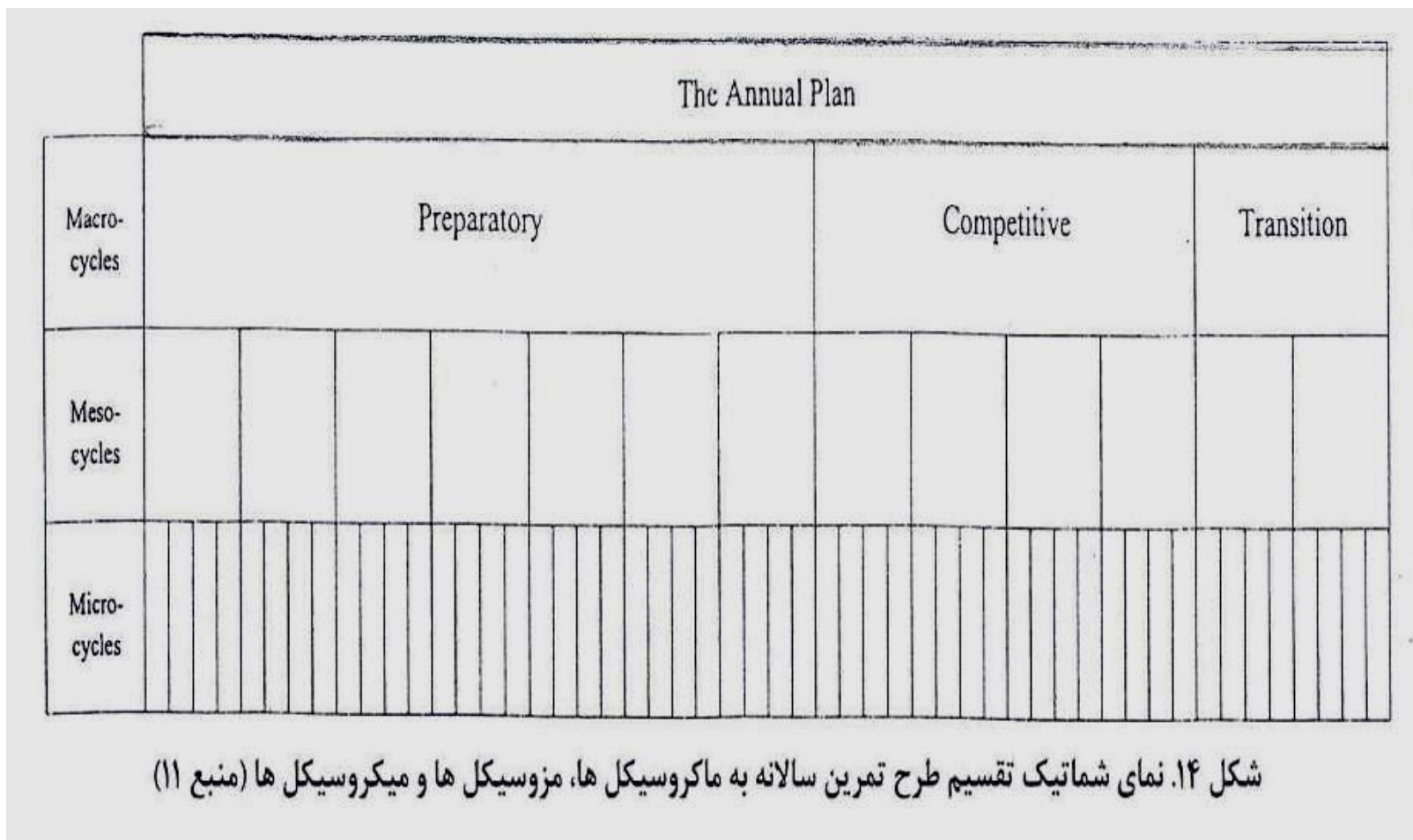

دوره بندی (زمان بندی) تمرین (Periodization)

- تقسیم فرایند تمرین به دوره های زمانی با مدت ، اهداف و فشارهای تمرینی متفاوت برای رساندن ورزشکار به اوج آمادگی

- دوره بندی تلاشی برای کمی کردن تمرین به صورت معنا دار به شکل جداول و نمودارها است

مشخصات طرح سالانه تمرین

مفاهیم واژه ها در دوره بندی

- دوره های تمرینی در دوره بندی چرخه (سیکل) نامیده میشود
- یک سال تمرینی در برگیرنده ۷ گروه از چرخه ها می باشد (از بزرگترین به کوچکترین)

۱- ماکروسیکل

۲- مزوسیکل : چرخه متوسط ، به طور ثابت استفاده نمی شود

۳- دوره (Period) : یک ماکروسیکل عادی ۲ تا ۳ دوره دارد

۴- مرحله ، فاز (Phase) هر دوره می تواند یک مرحله یا بیشتر داشته باشد ،
۲ تا ۴ ماه

۵- میکروسیکل : هر مرحله می تواند ۲ تا ۶ میکروسیکل داشته باشد

۶- جلسه تمرین : ورزشکار می تواند از ۰ تا ۳ جلسه تمرین در روز داشته باشد

۷- واحد تمرینی : بخشی از جلسه تمرین ، یک جلسه تمرین معمولی ۱ تا ۵ واحد تمرینی

اهداف و مراحل تمرین

جدول ۲. اهداف مراحل

دوره	مرحله	هدف
آمادگی	۱ آمادگی عمومی	۱. تشخیص مشکلات مسابقه
		۲. توسعه استقامت، قدرت و تحرک پذیری
		۳. الگوی تکنیکی مناسب
		۴. آمادگی برای مرحله ۲
رقابت (مسابقه)	۳ پیش از مسابقه	۱. توسعه آمادگی جسمانی ویژه مسابقه
		۲. توسعه الگوی تکنیکی پیشرفته
		۳. آمادگی برای مرحله ۳
انتقال	۴ رقابت عمومی	۱. تجربه کردن شدت فزاینده دیدارها
		۲. بهبود عملکرد مسابقه ای
		۳. انجام ارزیابی تکنیکی و دیدارهای تنظیم شده
		۴. افزایش تجربه رقابتی
		۵. افزایش کیفیت برای دیدارهای مشکل تر
انتقال	۵ رقابت ویژه	۱. اصلاح (پالایش کردن) الگوی تکنیکی پیشرفته
		۲. آمادگی برای اوج عملکرد
انتقال	۶ انتقال	۱. کسب اوج عملکرد در دیدار مهم
		۱. داشتن بازیافت فعال
		۲. آمادگی برای مرحله ۱

انواع طرح های تمرینی

- طرح یک جلسه تمرین
- میکرو سیکل (طرح تمرین هفتگی)
- ماکروسیکل (طرح تمرین ماهانه و فصلی)
- طرح تمرین سالانه
- طرح تمرین چند سالانه (۴ - ۸ - ۱۶ ساله)

انواع جلسات تمرین

۱ - جلسه تمرین با هدف یادگیری : کسب مهارت‌های جدید یا کارهای تاکتیکی

۲ - جلسه تمرین با هدف تکرار : یادگیری بیشتر در مهارت‌ها

۳ - جلسه تمرین با هدف تکمیل مهارت : تکمیل کارهای تکنیکی یا تاکتیکی ، ورزشکاران پیشرفته

۴ - جلسه تمرین با هدف ارزیابی: اجرای ازمون یا رقابت تدارکاتی

اشکال جلسات تمرینی

• جلسات تمرین گروهی

• جلسات تمرین انفرادی

• جلسات تمرین ترکیبی

• جلسات تمرینی آزاد

مدت زمان جلسات

تمرین

جلسات تمرین کوتاه مدت (۳۰ تا ۹۰ دقیقه ای)

جلسات تمرینی میان مدت یا متوسط (۲ تا ۳ ساعت)

جلسات تمرینی بلند مدت یا طولانی (بیشتر از ۳ ساعت)

عوامل تعیین کننده مدت زمان یک جلسه تمرین

- تکالیف تعیین شده برای ورزشکاران

- نوع و چگونگی فعالیت

- آمادگی جسمانی ورزشکار

- تکرار اجرا

- مدت استراحت بین تکرارها

ساختار جلسات تمرین

۱- ساختار سه بخشی (ویژه ورزشکاران پیشرفته و حرفه

ای و مرحله رقابتی) شامل :

- آماده سازی (گرم کردن)

- بدنه اصلی تمرین

- پایان جلسه تمرین و نتیجه گیری

ساختار چهار بخشی (ویژه جلسات تمرینی گروهی، افراد مبتدی و مرحله آماده سازی) شامل :

❖ مقدمه

❖ آماده سازی

❖ بدنه اصلی تمرین

❖ پایان جلسه تمرین و نتیجه گیری

بخش پایانی و نتیجه گیری

- تاکید بر بازیافت
- جلوگیری از اثرات روانی و فیزیولوژیکی در اثر قطع ناگهانی تمرین
- اجرای فرایند سرد کردن و کاهش تجمع اسید لاکتیک
- نحوه کاهش فعالیت بستگی به نوع ورزش و کار انجام شده در بخش بدنه اصلی دارد .
- ارزیابی اهداف تعیین شده

مدت زمان هر بخش از جلسه تمرین

• تمرین ۴ بخشی

۱- مقدمه - ۵ دقیقه

۲- آمادگی - ۳۰ دقیقه

۳- بدنه اصلی - ۷۵ دقیقه

۴- پایان و نتیجه گیری - ۱۰ دقیقه

• تمرین ۳ بخشی

۱- آمادگی - ۲۵ تا ۳۵ دقیقه

۲- بدنه اصلی - ۷۵ تا ۸۵ دقیقه

۳- پایان و نتیجه گیری - ۱۰ دقیقه

جلسه تمرین مکمل

- موثر ترین روش افزایش حجم تمرین
- تمرینات مکمل اغلب صبح زود انجام می شوند
- افزایش استقامت عمومی
- افزایش انعطاف پذیری
- افزایش قدرت عمومی و اختصاصی در گروههای خاص عضلانی
- مدت زمان جلسه تمرین مکمل ، آمادگی ۵ تا ۱۰ دقیقه ، قسمت اصلی ۲۰ تا ۴۵ دقیقه و نتیجه گیری ۵ دقیقه ، مجموعاً ۳۰ و ۶۰ دقیقه

نکات قابل توجه در برنامه اصلی جلسه تمرین

- توسعه مهارتها ، حرکات تاکتیکی و توانایی های زیست حرکتی
- به دلیل تاثیر خستگی ، یادگیری اجزای تکنیکی و تاکتیکی باید در ابتدای بخش بدنه اصلی باشد .
- **تمرینات سرعتی زمانی انجام شود که ورزشکار سر حال و آماده است**
- تمرینات سرعتی چون با شدت بالا و زمان کوتاه انجام می شود بر تمرینات استقامتی و قدرتی مقدم است
- وقتی هدف هماهنگی است ، برخی تمرینات در شروع بخش اصلی تمرین قرار می گیرند
- **در قسمت آخر بخش اصلی تمرین ، تمرینات ویژه توسعه استقامت عمومی و اختصاصی انجام می شود**
- تمرینات قدرتی ، به دنبال تمرینات اختصاصی برای توسعه تکنیک و سرعت انجام می شوند
- در هر جلسه تمرین بیش از ۲ یا ۳ هدف برای بخش اصلی تمرین در نظر گرفته نمی شود

نمونه طرح جلسه تمرین

طرح جلسه تمرین شماره ۱۸

مربی: .....
تاریخ: ۱۴ اردیبهشت
مکان: ورزشگاه انقلاب

اهداف: انجام تمرینات استارت، استقامت ویژه و تمرین توانی

وسایل مورد نیاز: تخته استارت، هالتر

بخش	تمرین	مقدار	ساختار	نکات ویژه
I	توضیح اهداف تمرین و چگونگی بدست آوردن اهداف	۳ دقیقه		توجه به حرکات بازو
II	<ul style="list-style-type: none"> - گرم کردن - جاگینگ - نرمش - چرخش بازو - چرخش بالاتنه - انعطاف پذیری ران - انعطاف پذیری مچ پا - تمرینات جهشی - جایجایی های سریع 	۲۰ دقیقه ~~۱۲۰۰ متر~~ ۸×۸ بار ۱۲ بار ۸ تا ۱۰ بار ۸ تا ۱۰ بار ۴ تا ۲۰ متر ۴ تا ۶۰ متر	تاکید بر انعطاف پذیری ران تاکید بر پای ضعیف	
III	<ul style="list-style-type: none"> - استارتهای - استقامت ویژه - تمرین توانی 	۱۲×۳۰ متر استراحت ۱ تا ۲ دقیقه ۸×۱۲۰ متر ۳/۴ (۱۴ ثانیه) ۴×۶۰ کیلوگرم ۸ تا ۱۰ تکرار	تاکید بر حرکت دست حفظ یک سرعت ثابت در کل تکرارها	
	<ul style="list-style-type: none"> - جاگینگ - ماساژ 	۸۰۰ متر ۵ دقیقه		سبک و آرام انجام کار با یک فرد کمکی

نمونه تمرین روزانه با جلسات متعدد

■ نمونه برنامه روزانه با سه جلسه تمرین

۶/۳۰ : بیدار شدن از خواب
۷/۰۰-۸/۰۰ : اولین جلسه تمرین (شدت کم)
۸/۳۰-۹/۰۰ : صبحانه
۹/۰۰-۱۰/۰۰ : استراحت
۱۰/۰۰-۱۲/۰۰ : دومین جلسه تمرین
۱۲/۰۰-۱۳/۰۰ : تکنیک های بازیافت و استراحت
۱۳/۰۰-۱۴/۰۰ : نهار
۱۴/۰۰-۱۶/۰۰ : استراحت
۱۶/۰۰-۱۸/۰۰ : سومین جلسه تمرین
۱۸/۰۰-۱۹/۰۰ : تکنیک های بازیافت و استراحت
۱۹/۰۰-۱۹/۳۰ : شام
۱۹/۳۰-۲۲/۰۰ : برنامه آزاد
۲۲/۰۰ : خواب

■ نمونه برنامه تمرینی روزانه با چهار جلسه تمرین

۶/۳۰ : بیدار شدن از خواب
۷/۰۰-۸/۰۰ : اولین جلسه تمرین
۸/۳۰-۹/۰۰ : صبحانه
۹/۰۰-۱۰/۰۰ : استراحت
۱۰/۰۰-۱۲/۰۰ : جلسه دوم تمرین
۱۲/۰۰-۱۳/۰۰ : تکنیک های بازیافت و استراحت
۱۳/۰۰-۱۴/۰۰ : نهار
۱۴/۰۰-۱۶/۰۰ : استراحت
۱۶/۰۰-۱۷/۳۰ : جلسه سوم تمرین
۱۷/۳۰-۱۸/۳۰ : تکنیک های بازیافت و استراحت
۱۸/۳۰-۱۹/۳۰ : جلسه چهارم تمرین
۱۹/۳۰-۲۰ : تکنیک های بازیافت
۲۰/۳۰-۲۲/۰۰ : برنامه آزاد
۲۲/۰۰ : خواب

میکروسیکل Microcycle

- در روش شناسی تمرین ، میکروسیکل یک برنامه تمرین هفتگی است که در طول یک برنامه سالانه با توجه به نیاز ورزشکاران برای رسیدن به اوج به منظور هدف اصلی (مسابقه) در سال تکرار می شود .
- میکروسیکل بهترین ابزار کاربردی برنامه ریزی در تمرین محسوب می شود زیرا ساختار و محتوی آن است که کیفیت فرایند تمرین را مشخص می سازد .
- همه جلسات تمرینی یک میکروسیکل دارای ماهیت یکسانی نیستند .
- جلسات تمرینی یک میکروسیکل با توجه به هدف جلسه تمرین ، حجم و شدت تمرین ، شیوههای تمرین ، نیازهای فیزیولوژیکی و روانی ورزشکار ، ظرفیت کاری ورزشکاران ، نیاز به برگشت به حالت اولیه و برنامه مسابقه تغییر می کنند .

نکات مورد توجه در طراحی یک میکروسیکل تمرینی

- معیار اصلی میکروسیکل برگرفته از هدف عمومی تمرین است .
- معیار ترتیب دادن جلسات تمرینی در یک میکروسیکل شامل عوامل غالب یا توانایی های زیست حرکتی خاص رشته ورزشی است.
- برخی اوقات لازم است یک تمرین با اهداف و محتوی مشابه را ۲ تا ۳ بار در یک میکروسیکل تکرار نمود.
- باید به گونه ای برنامه ریزی نمود که کار شدید تا سر حد واماندگی بیشتر از ۲ روز در هفته نباشد .
- تکرار می تواند در مورد میکروسیکل هم صادق باشد ، عبارتی در یک ماکروسیکل می تواند یک میکروسیکل را با همان ماهیت یعنی محتوی و شیوه ها ۲ تا ۳ بار تکرار کنید ولی حجم و شدت آنها افزایش می یابد .

ملاحظات ساختاری در طراحی میکروسیکل تمرینی

- با وجودی که مربی از طرحهای بلند مدت استفاده می کند ، نباید جزئیات برنامه تمرینی را برای بیش از ۲ میکروسیکل آتی آماده کند .
- مربی بایستی ماکروسیکل را تدوین کرده ولی در کاربرد آن انعطاف داشته باشد.
- اهداف میکروسیکل (عوامل تمرینی غالب) و نیاز های تمرینی (مقدار جلسات ، حجم ، شدت پیچیدگی) باید مشخص باشد .
- سطح شدت میکروسیکلها باید مشخص باشد .
- میکروسیکل با جلسات تمرینی کم شدت یا شدت متوسط شروع شود و به تدریج شدت آن افزایش یابد .
- تعداد جلسات تمرینی در یک روز و نیز زمان و محتوی هر جلسه باید تعیین شود .

طبقه بندی میکروسیکلها

• میکروسیکلها را می توان با در نظر گرفتن جلسات تمرینی در هر هفته طبقه بندی کرد

۱- میکروسیکل با ۸ جلسه تمرین

۲- میکروسیکل با ساختار ۱+۳ (۳ نیم روز تمرین ، روز ۴ نصف روز استراحت)

۳- میکروسیکل با ساختار ۱+۵ (۵ جلسه تمرین + نیم روز استراحت)

۴- میکروسیکل با ساختار ۱+۱+۵ (۵ جلسه تمرین + نیم روز استراحت و نیم روز تمرین)

شكل انواع ميكروسيكلها

	M	T	W	Th	F	Sat	Sun
A.M.	/	/	/	/	/	T	T
P.M.	T	T	T	T	T	T	/

Figure 7.1 Microcycle with 8 training lessons

	M	T	W	Th	F	Sat	Sun
A.M.	T	T	T	T	T	T	/
P.M.	T	/	T	/	T	/	/

Figure 7.2 Microcycle with a 3 + 1 structure

	M	T	W	Th	F	Sat	Sun
A.M.	T	T	T	T	T	T	/
P.M.	T	T	/	T	T	/	/

Figure 7.3 Microcycle with a 5 + 1 structure

	M	T	W	Th	F	Sat	Sun
A.M.	T	T	T	T	T	T	T
P.M.	T	T	/	T	T	/	/

Figure 7.4 Microcycle with a 5 + 1 + 1 structure

انواع میکروسیکل بر اساس هدف کلی تمرین و مرحله تمرین

۱- میکروسیکل توسعه تدریجی (ویژه مرحله آمادگی)

۲- میکروسیکل شوک (افزایش بار ناگهانی)

۳- میکروسیکل بازیافت (از بین بردن خستگی و

تجدید انرژی)

۴- میکروسیکل های کاهش بار و اوج گیری (تسهیل

فراجبرانی پیش از مسابقه اصلی)

میکروسیکلها و تناوب

سیستم های انرژی

جدول ۳ - ۵. جایگزینی متناوب دستگاه‌های انرژی و انواع تمرین قدرتی برای ورزش‌هایی که سرعت و توان در آنها توانایی‌های غالب هستند (مراحل پیش از مسابقه و اوایل مسابقه)

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه
- تمرینات تکنیکی	- تمرینات سرعتی	- تمرینات سبک	- تمرینات تکنیکی	- تمرینات سرعتی	- تمرینات سنگ
- تمرینات قدرتی	- تمرینات توان	- تمرینات تاکتیکی	- تمرینات قدرتی پیشینه	- تمرینات توان	- تمرینات تاکتیکی
پیشینه	واستقامت در توان			واستقامت در توان	

جدول ۴ - ۵. جایگزینی متناوب دستگاه‌های انرژی و انواع تمرین قدرتی برای ورزش‌هایی که استقامت هوازی در آنها غالب است (مراحل پیش از مسابقه و مسابقه)

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه
- تمرینات استقامت هوازی	- تمرینات استقامت بی‌هوازی	- تمرینات استقامت هوازی	- تمرینات ترکیبی	- تمرینات استقامت هوازی	- تمرینات استقامت هوازی
- تمرینات استقامت عضلانی	- تمرینات استقامت در توان	- جبران ذخایر	- تمرینات استقامت در توان	- تمرینات استقامت عضلانی	- جبران ذخایر

جدول ۵ - ۵. جایگزینی متناوب دستگاه‌های انرژی و انواع قدرت برای ورزش‌های گروهی (مراحل آماده‌سازی و پیش از مسابقه)

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه
- تمرینات تکنیکی	- تمرینات تاکتیکی	- تمرینات تکنیکی	- تمرینات تکنیکی	- تمرینات تکنیکی	- تمرینات تکنیکی
- تمرینات سرعتی	- تمرینات استقامت در سرعت	- تمرینات تاکتیکی	- تمرینات بی‌هوازی	- تمرینات سرعتی	- تمرینات تاکتیکی
- تمرینات قدرت	- تمرینات استقامت در توان		- تمرینات قدرت	- تمرینات استقامت در توان	- تمرینات هوازی
پیشینه و توان			پیشینه و توان		

ماکروسیکل

• در روش شناسی تمرین ماکروسیکل شامل یک دوره ۲ تا

۶ هفته ای (میکروسیکل) است.

زمان مسابقه تعیین کننده طول مدت ماکروسیکل است .

ملاحظات ساختاری در طراحی ماکروسیکل

- ساختار ماکروسیکل بر اساس اهداف ویژه هر مرحله تمرینی و برنامه مسابقات استوار است. با توجه به موارد فوق ۳ نوع ماکروسیکل داریم :

۱- ماکروسیکل دوره آمادگی

۲- ماکروسیکل دوره مسابقه (تقویم مسابقات پویایی و انعطاف ماکروسیکل را تعیین می کند)

۳- ماکروسیکل دوره انتقال

طرح تمرین سالانه Annual Training Plan

- در طراحی سالانه تمرینی ، هدف اصلی رسیدن به بالاترین سطح اجرا در یک زمان خاص است که از طریق تقسیم آن به فازهای تمرینی و رعایت اصول تمرین بدست می آید.
- نداشتن برنامه دقیق ممکن است باعث اوج گیری جلوتر از زمان اصلی و یا دیرتر از زمان مورد نظر شود.
- در طراحی برنامه سالانه مربی می تواند از ورزشکاران با تجربه کمک بگیرد و از بازخوردهای ورزشکاران استفاده نماید.
- طرح تمرینی سالانه دارای سه فاز (مرحله) اصلی است:
  1. مرحله آماده سازی (عمومی ، اختصاصی)
  2. مرحله رقابت (پیش از مسابقه ها هنگام مسابقه)
  3. مرحله انتقال

انواع طرحهای تمرینی سالانه

- ارسال سال ۱۹۶۵ فردی به مدل **Matveyev** مدلی از یک برنامه تمرینی سالانه ارائه نمود.
- طرحهای تمرینی سالانه بر اساس تعداد فازهای مسابقه در طول یک سال دارای انواع زیر
  1. تک دوره ای (**Monocycle**)
  2. دو دوره ای (**Bi - cycle**)
  3. سه دوره ای (**Tri - cycle**)

عوامل مورد نیاز برای زمانبندی تمرین

- زمان مسابقات
- شناخت نوع ورزش و تعیین عوامل مورد نیاز در مسابقات
- ارزیابی و شناخت ورزشکار یا تیم
- ارزیابی برنامه سال گذشته
- تنظیم اهداف برنامه جدید

شناخت نوع ورزش و تعیین عوامل موردنیاز در مسابقه

- تعیین نوع و الویت سیستم های انرژی درگیر
- تعیین نوع انقباضات عضلانی درگیر
- تعیین الویت فاکتورهای آمادگی جسمانی موردنیاز
- سطح تکنیکی و تاکتیکی ورزشکار یا تیم
- میزان آمادگی روانی مورد نیاز
- شرایط محیطی محل مسابقه
- امکانات مورد نیاز برای مسابقه

ارزیابی و شناخت ورزشکار یا تیم

- ارزیابی آمادگی جسمانی ورزشکار یا تیم
- ارزیابی آمادگی روانی ورزشکار یا تیم
- ارزیابی سطح تکنیکی و تاکتیکی ورزشکار یا تیم
- ارزیابی هماهنگی های تیمی و انفرادی
- ارزیابی امکانات موجود ورزشکار یا تیم

ارزیابی برنامه سال گذشته

- ارزیابی برنامه سال گذشته
- ارزیابی نتایج بدست آمده در سال گذشته
- ارزیابی امکانات سال گذشته

تنظیم اهداف برنامه جدید

- تنظیم اهداف اجرایی (شرکت در مسابقه)
- تنظیم اهداف تمرینی (بهبود آمادگی یا سطح مهارت تیم یا ورزشکار)

تنظیم مراحل برنامه جدید

- تعیین تاریخ تمام مسابقات فصل جدید
- انتخاب مسابقات متناسب با سطح آمادگی ورزشکاران
- الویت بندی مسابقات
- محل ومدت تمرین
- تاریخ ارزیابی های پزشکی
- تاریخ ارزیابی های ورزشی
- تعیین زمان برنامه های تحصیلی و تعطیلات

نوع زمانبندی تمرین

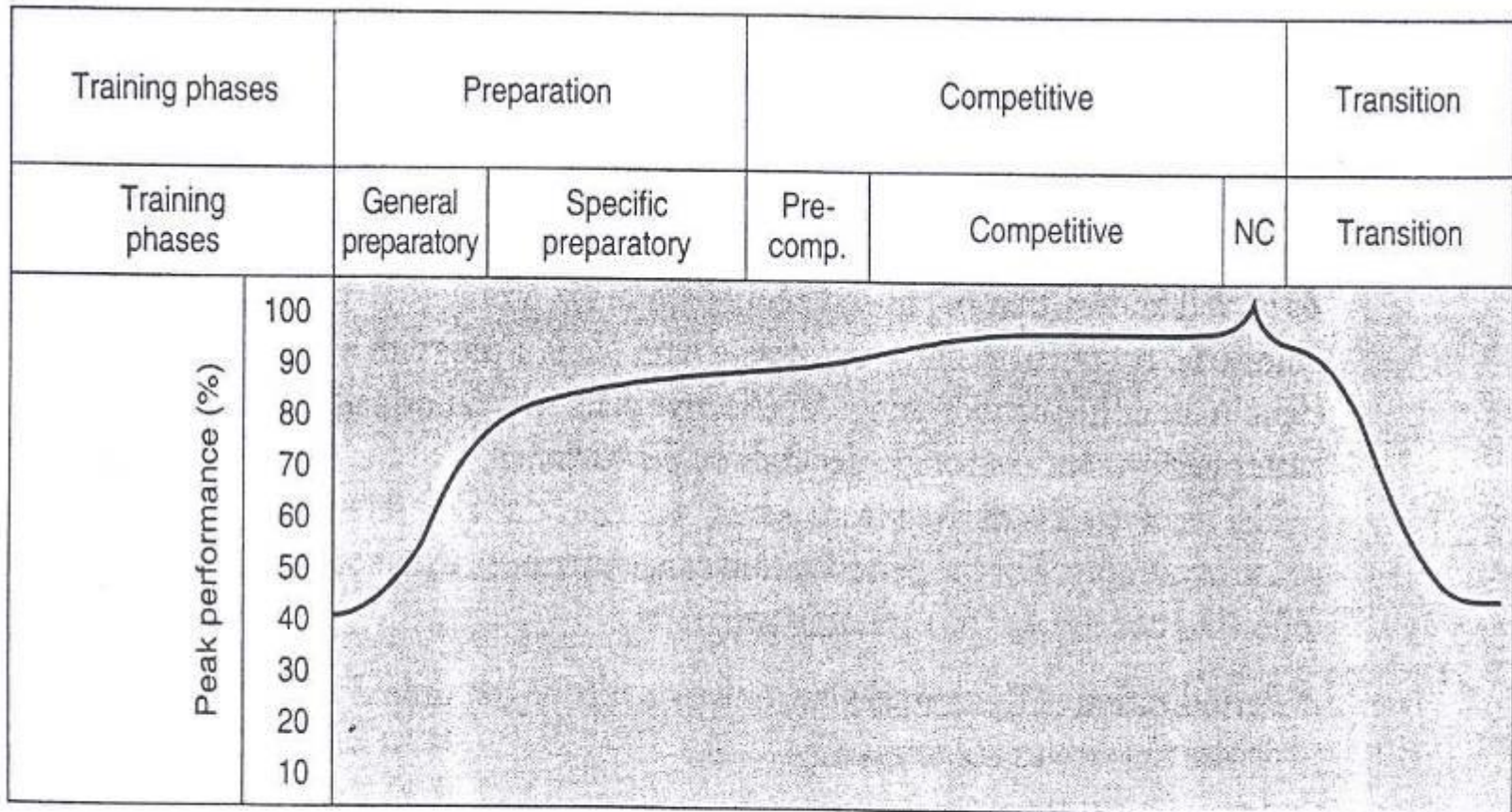
- زمانبندی تکی
- زمانبندی دوتایی
- زمانبندی چند تایی

زمانبندی تکی (برای ورزشکاران مبتدی)

دوره آماده سازی (۴ تا ۶ ماه)

دوره انتقال (۳ تا ۵ هفته)

زمان بندی تکی

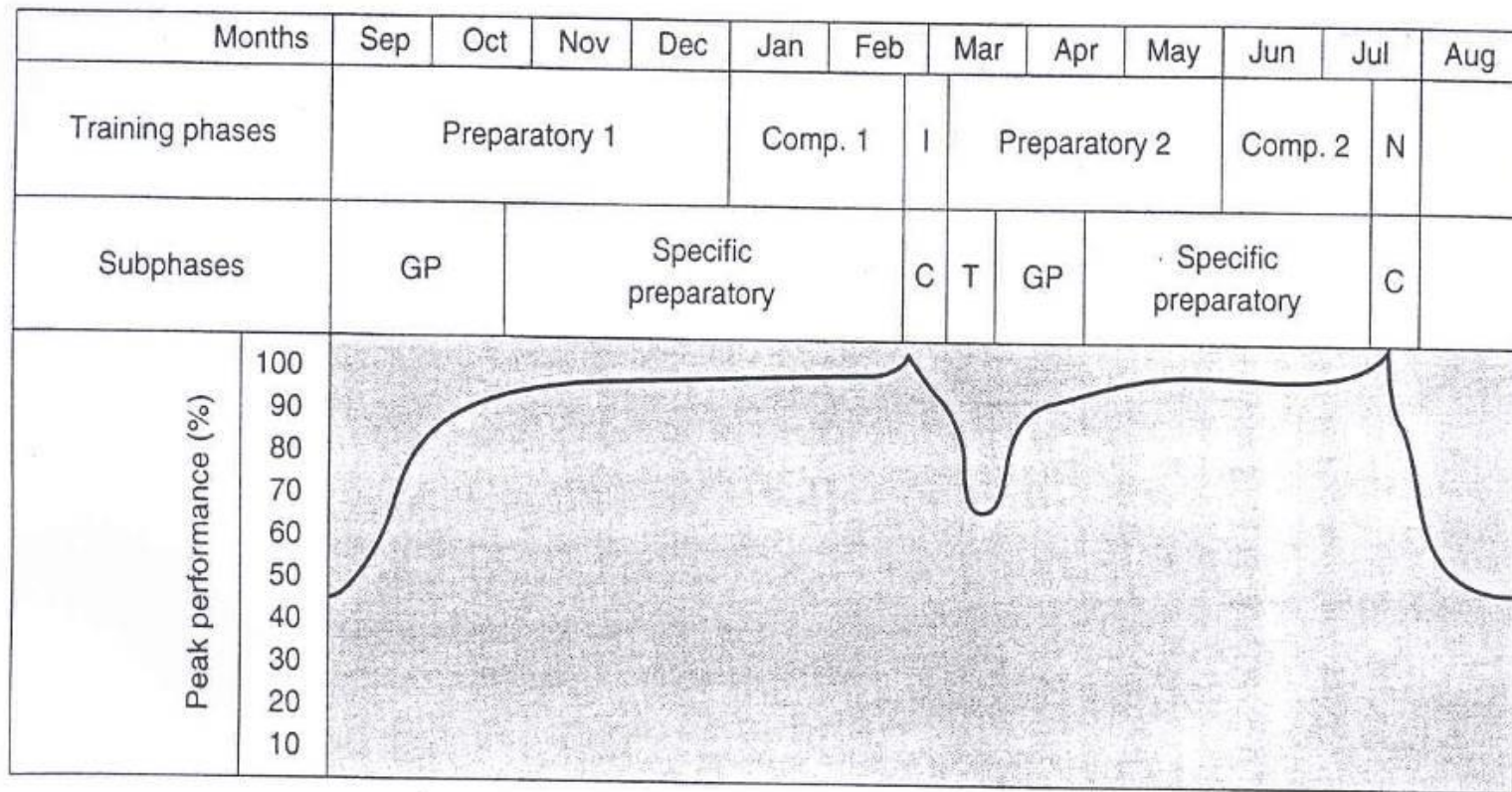

شکل ۱۷. طرح سالانه برای دوره بندی

زمانبندی دو تایی (برای ورزشکاران حرفه ای)

- دوره آماده سازی (۲ تا ۴ ماه)
- دوره انتقال اول (۲ تا ۳ هفته کاهش شدت تمرین)
- دوره کوتاه تمرین
- دوره انتقال دوم (۲ تا ۴ هفته)

زمان بندی دو تایی

شکل ۱۸. ساختار دو دوره ای که قابل کاربرد در دو میدان می باشد

زمانبندی چند تایی (برای ورزشکاران حرفه ای)

- دوره آماده سازی کوتاه

- دوره های انتقال با کاهش شدت تمرین

- دوره های انتقال (۴ تا ۶ هفته)

زمانبندی چند تایی (ورزشکار حرفه ای)

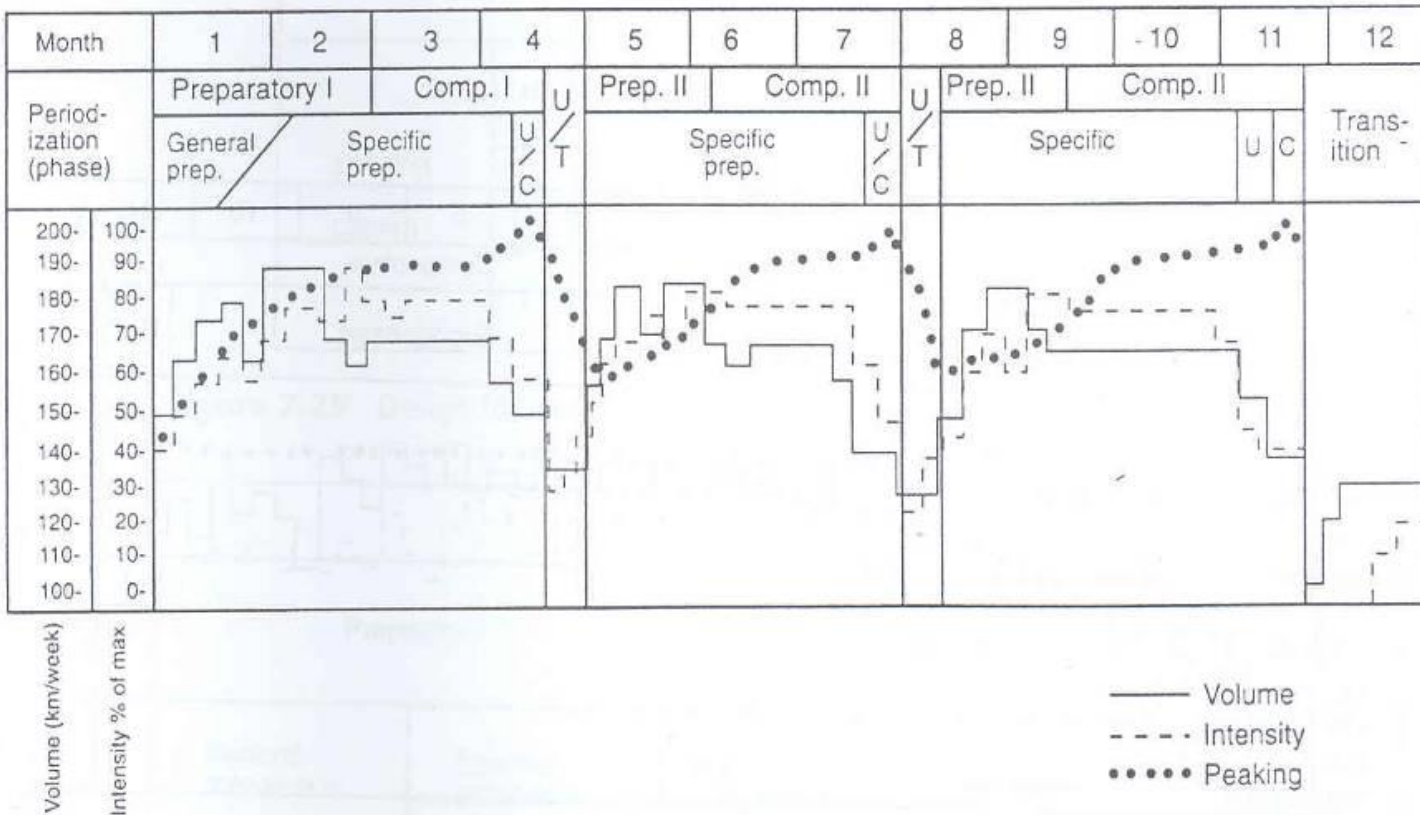

Figure 8.9 Tri-cycle or triple periodization

دوره آماده سازی عمومی برای

ورزشکاران مبتدی طولانی تراز

ورزشکاران حرفه ای است

نکاتی که باید در هنگام برنامه ریزی تمرین به آن توجه کرد

- تاریخ مسابقات مورد نظر را مشخص کنید
- نسبت بین شدت و حجم تمرین را در طول برنامه ریزی مدنظر قرار دهید
- حجم تمرین از آخرین و مهمترین مسابقه به سمت عقب زیادتر می شود
- شدت تمرین از آخرین و مهمترین مسابقه به سمت عقب کم می شود
- همیشه روزهایی را در هفته برای کاهش حجم و شدت در نظر بگیرید
- برنامه هایی را برای استراحت ورزشکاران در برنامه تمرین در نظر بگیرید
- زمانی را برای ارزیابی ورزشی و پزشکی در نظر بگیرید
- در برنامه تمرین بیشتر از ۲ تا ۴ بار ورزشکاران را تحت فشار شدید قرار ندهید
- شدت تمرین را بعد از تمرینات پر فشار کاهش دهید

ویژگی تمرین در دوره مسابقات

• حجم تمرین کم تا متوسط

• شدت زیاد

مراحل دوره آماده سازی

- مرحله آمادگی عمومی تمرین (بلافاصله بعد از دوره انتقال قبلی)
  - زمان بندی تکی (۸ تا ۱۲ هفته یا بیشتر)
  - زمان بندی دوتایی وچندتایی (۲ تا ۴ هفته یا کمتر)
- مرحله آمادگی اختصاصی تمرین (مقدم بر فاز قبل از مسابقات)
  - زمان بندی تکی (۶ تا ۸ هفته)
  - زمان بندی دوتایی وچندتایی (طولانی تر)
- مرحله قبل از مسابقات
  - زمان بندی تکی (۳ تا ۵ هفته)
  - زمان بندی دوتایی وچندتایی (۲ تا ۳ هفته)

فازهای دوره انتقال

- یک هفته تمرینات سبک

- ورزشهای متفرقه (چند هفته)

اهداف فاز انتقال

- بهبود آسیبهای ورزشی
- حفظ آمادگی جسمانی نسبی (با تمرینات بازگشت به حالت اولیه فعال)
- مرورفاکتورهای اختصاصی آمادگی جسمانی (کاهش حجم و شدت تمرین)
- جلوگیری از بی تمرینی کامل

روش طراحی جدول تمرینات سالانه

- تاریخ شروع دوره تمرینات را مشخص کنید
- تاریخ مسابقات اصلی و مقدماتی را در جدول مشخص کنید
- برنامه ریزی را از آخرین فاز قبل از مسابقات شروع کنید
- حداقل ۳ تا ۶ روز را برای کاهش فشار تمرین در نظر بگیرید (**tapering**)
- در هر ماکرو سیکل طرح پیشرونده فشار تمرین را رعایت کنید
- ابتدا فاکتورهای اختصاصی را در جدول مشخص کنید
- فاکتورهای عمومی آمادگی جسمانی را در جدول مشخص کنید
- در طول یک میکروسیکل حداقل یک روز را برای کاهش تمرین در نظر بگیرید
- در یک میکرو سیکل بعد از جلسات تمرینات شدید بار تمرین را کاهش دهید
- در یک میکروسیکل بیش از ۲ تا ۴ بار تمرینات شدید و لاکتیکی انجام ندهید

عنوان هر ماکروسیکل را مشخص کنید (مقدماتی، در حال توسعه، کاهش بار تمرین)

- زمان شروع فعالیتهای تکنیکی و تاکتیکی را مشخص کنید
- روزهایی را برای ارزیابی پزشکی و آمادگی جسمانی در نظر بگیرید
- در یک میکروسیکل از روشهای بازگشت به حالت اولیه بهره بگیرید
- نمودار شدت و حجم تمرینات را مشخص کنید
- پیش بینی های لازم را برای تغییرات احتمالی برنامه تمرین در نظر بگیرید

متغیرهایی که می توان از آنها برای کاهش فشار تمرین استفاده کرد

- مدت کاهش تدریجی فشار تمرین
- حجم تمرین
- شدت تمرین
- تکرار تمرین
- زمان بازگشت به حالت اولیه (بین تمرین و جلسات)
- نوع فعالیت تمرینی

کاهش فشار تمرین (tapering)

- حداقل ۳ تا ۶ روز را برای کاهش فشار تمرین در نظر بگیرید
- حجم تمرین را بطور مشخص کاهش دهید
- شدت تمرین را در هر جلسه بتدریج کاهش دهید
- تعداد جلسات تمرین را کاهش دهید
- فعالیتهای انجام شده در این دوره برای مسابقات بسیار اختصاصی هستند
- ورزشکاران مسن به زمان بیشتری برای کاهش فشار تمرین نیاز دارند
- ورزشکاران سرعتی و قدرتی به زمان بیشتری برای کاهش فشار تمرین نیاز دارند
- زنان به زمان بیشتری برای کاهش فشار تمرین نیاز دارند

از توجه شما متشکرم